

עין משפט
גד מצוה

יג א מיי פ"ד מהל' מכירה הלכה ד' טוש"ע ח"מ סימן קלח סעיף יד:
יד ב מיי פ"ג מהל' שבת הלכה טו:
טו ג מיי פ"ג מהל' גניבה הלכה ב טור ש"ע ח"מ סימן שנא:
טז ד ה מיי פ"ב מהל' גניבה הל' טז סמג עשן עא טוש"ע ח"מ סי' שמח סעיף ד:
יז ו מיי פ"ט מהל' סנהדרין הלכה ב:

תוספות רי"ד

ע"ש בבספי: ובמאי. פי' ובמאי איצטרך לאשמועינן דדרך הוצאה בכך אי בגדול שיש בו משול להגביה אורחיה הוא לגורו ופשיטא הדוצאה היא ואי בוטרא לאו אורחי' הוא ואמאי חייב משום שבת (איסור ה') גניבה ליכא דמשיכה בלא הגבחה לא קניא ברה"ר) אלא במיצעי. פי' אם היה הכיס קטן שדרשו להוציאו מהגבחה והוציאו בגוריה פטור לענין שבת דהוצאה לאחור יד הוא. וגם לענין קני' נמי אמרינן כפי' המוכר את הספינה דברבים שדרכן להגביה אינן נקנים אלא בהגבחה דא במשיכה ומוקימי להא רתני היה אכסור ויצא במידי דצריך מימנא. והאפקתה היכא אי דאפקי' לרה"ר איסור שבת איסור גניבה ליכא פי' (א) דמשיכה [ואתח] קונה ברה"ר ואי דאפקת לרה"י איסור גניבה איכא איסור שבת ליכא ר"א אמר בגון שצירף ידו למטה מג' וקבלה. פי' מכי נפלה למטה ידו איכא איסור גניבה שידו קונה לו ואיכא איסור שבת שכל פחות מג' כלכוד דמי וכאילו נחה ברשות הרבים דמי פי' המורה: לעולם הא דקתני מגרר ויוצא פטור לעולם דאפקת לרה"ר ודק לך איסור גניבה ליכא איכא ודאי בגון שצירף ידו השנית לפחות מג' סמוך לקרקע וכידו האי גיררה והפילתו לתוך יד חברתו וידו של אדם קני' ליה כדרכא דאמר ידו של אדם חשובה לו כד' על פי' לענין הנחת שבת וכי הוינ' דלענין שבת חשיבא מקום לענין מיקנא נמי חשיב מקום למיקני' כאילו הגביה למעלה מג' מיהו ברה"י לא אנביה דהיקני ליי מקמי דליתי חיוב שבת עלי' ויציאתה וביאתה לרה"ר וקנייתה כאן כאל' ולהכי משני כשצירף דלא תהוי הגבחה ברשות היחיד כדקתני היה (מכניס) [מגרר] ויוצא. אי' כדרכא ב' דאמר ידו של אדם חשובה לו כד' על ד'. פי' ואע"פ שהיתה למעלה מג' יש בה איסור שבת דידו של אדם פי' לענין שבת בענין שיעשה הנחה ע"ג מקום חשוב שיש בו

לא:

מהלך בעומד דמי. ומעביר ארבע אמות דחייב צרה"ר הלכתא גמירי לה כדאמרינן בהזורק (שבת דף טו:) ולא ילפינן מינה דהתם מקום חיוצא הוא אבל בן עזאי מייירי במהלך מחנות לפלטיא דרך סטיו שהוא מקום פטור וצירושלמי פריך לכן עזאי היכי משכחת מעביר ד"א צרה"ר דמחייב ומשני בקופץ^(א): **אבל** זורק מאי פטור חשיב זורק דידעה טפי ממגרר משום דזמניאל וזורק בשניהם צא בהגזבה הקנין קודם שיצא חיוב הולאה אבל במגרר ההולאה והקנין באין כאחד: **מגרר ויוצא איצטרך** ליה. לעיל דפריך דליפלוג בין לפוש וצין לכתף לא צניי לשנויי הכין: ולכתף פטור נראה לו מידוש טפי ממידוש דמגרר ^(א) ועוד דהכא לא הוי לגמיי דידעה אבל לעיל דהוי ממנש דידעה לא שייך לשנויי הכין:

אי דאפקיה לרה"ר איסור גניבה **ליכא**. אף על גב דליכא למ"ד צפ"ק דצ"מ (דף י. וס) דד' אמות קוותו לו לאלס אפילו צרה"ר ה"מ גבי מציאה דלא לימו לאינצויי ונגט משום עיגונא אבל לגנב לא תקינו שיקנו לו ד' אמות: **אלא במיצעי**. תימנא לר"י דצפרק הספינה (צ"ב דף פו. וס) גבי דברים שדרכן להגביהן אין נקנין במשיכה אלא בהגזבה ופריך מהגונב כיס דצר הגזבה הוא ומשני במידי דצני מיתנא משמע דאי הוה אמר דצר הגזבה גמי נקנה במשיכה הוה אחי ליה שפיר אפילו צוטרי ואמאי הא על כרחך לא מצי איירי צוטרי לר"י היכי מחייב דלענין שבת בגרייה דאין דרך הולאה בך וי"ל דאפשר שיהא דרך הולאה בך מתמרת דדרכו בגרייה ואינו נקנה אלא בהגזבה אי גמי הוה מצי למימר ולטעמין ולא פריך וכן דרך הש"ס בזמנא מקומות: **רב אשי** אמר בגון שצירף ידו למטה מג' וקיבלה וברבבא. פירש צקונטרס דקאי אמאי דפריך לעיל איסור גניבה ליכא והשתא משני דליכא גמי איסור גניבה כדרכא וקשה לר"י חדא דמה ענין חשיבות מקום ד' דלענין שבת לקנין ועוד דאין כריך שום ראה להציא ^(א) דקניא ליה ידו דפשיטא דונתן צידה אמר רחמנא דפרישית דונתן ועוד "דאמאי לא מוקי אפילו כשצירף ידו למעלה מג' כגון שהאסקופה גבוהה ג' דליכא הגזבה צרה"י והוה מיייתי מדרכא אקנין ואשבת ונראה כגירסת הספר שמאל ר"י בן צרינו מאיר בספרי אשכנז דגרס אי גמי כדרכא

וכולה מילתא אשבת קאי כשצירף ידו למטה מג' דאע"ג דלא חשיבא לענין שבת הנחה אלא על גבי מקום ד' איכא הכא חיוב שבת כשצירף ידו למטה מג' דלמטה מג' לא צעינן מקום ד' דלכבוד דמי ^(א) וכמונחת אחרעא דמאי אי גמי אפי' צירף ידו למעלה מג' וכדרכא דידו חשובה כד' על ד' ור"ת ל"ג דאמר רבא ידו של אדם אלא וכדרכא ותו לא ואחא לשנויי דמגרר ויואל איצטרין ליה לאשמועינן דאגד יד לא שמיא אגד ואחא מיייתי כדרכא דאמר בהמנינע (שבת דף צג.) דאגד יד לא שמיא אגד ומייירי כשהוא נשאר בפנים והואיל ידו אחת ובאחרת מגרר לתוכה ודוקא צירף למטה מג' דלמעלה משלשה שמיא אגד דצתר גופו גריירא ונלפי' קמא קשה דלשנויא קמא לית ליה דרכא וכולהו ומתנייתא דשבת וכן ר' יוחנן (שבת ה.) אהו כרצא: **וברישות הרבים גמי קנה**. והא דאמר בהמוכר את הספינה (צ"ב פד:) דלצי' ורצא דאמרירי דמשיכה לא קניא צרה"ר אומר ר"י דלא פליגי אדרכינא דהכא דהא דקאמר דקני היינו לענין להתחייב צאונסין אבל אינו קונה שיהא שלו לגמרי וריצב"א נראה לו דפליג דהא במרובה (צ"ק דף עט. וס) גבי נחמה לצבורות צנו דקתני סיפא איכא גמי למידק כמו שמדקדק כאן והתם לענין משיכה דקנין איירי לנשון ראשון שפי' שם צקונט' ואפילו לנשון שני הא מוכח התם בגמ' (דף סה.) שאין לגנב להתחייב אלא במשיכה הראויה לקנין: **ורמיניה אלו** הן הלוין**ין הבא על אחותו**. ארישא דמתניתין הוה מצי למיפרך דקתני הבא על הממזרת יש לה קנס והתם קתני דלקי עלה אלא נטר הכא עד הבא על אחותו למיפרך מרישא דמתניתין דהתם דחייבי לאוין שנויין שם צתר חייבי כריתות והיה כריך להציא כל המשנה עד הבא על הממזרת:

אלו נערות פרק שלישי כתובות

פטור. מתשלומין דלמי עליה חיוב שבת מחמת הגזבה ראשונה שצה נקנה לו הכיס ומימיה ותשלומין באין כאחד: **ניפלוג בדירה**. בזמנציה עזמו יכול לשנות צו חיוב ופטור: **אלא**. לא תוקמה כשעמד ואפ"ה חיוב שבת דעקירה לאו מחמת עקירה ראשונה דהגזבה אחיא ליה אלס דעקירת גופו של פסיעה אחרונה כשיוצא מן הבית וכן עזאי היא: **דאמר**.

צפ"ק דשבת: **מהלך כעומד דמי**. ועקירת כל פסיעה הויא עקירה והנחת הרגל היא הנחה הלכך קניה משעת הגזבה וחיוב מיתה צפסיעה צמרייתא קא אחיא ליה: **אבל זורק מאי**. הגביהו וזרקו: **פטור**. מתשלומין דמיא ליה חיוב שבת ע"י חיוב הגזבה דמו לימא עקירה אחרייתי: **אין דרך הולאה צדך**. ואין כאן חיוב שבת: **וצמאי**. איצטרין לאשמועינן דדרך הולאה צדך: **אי צרצרי**. כיס גדול שיש צו משוי להגביהו: **אורחיה הוא**. לגררו ופשיטא דהולאה היא: **לאו אורחיה הוא**. ואמאי חייב משום שבת: **איסור גניבה ליכא**. דמשיכה בלא הגזבה קס"ד דלא קניא צרה"ר: **לרשות היחיד**. לרשותו שהיתה חצירו סמוכה לחצר הצעלים: **לידי רה"ר**. סמוך לצמים שנותנין להלן מן הצמים אצנים ומכשולין להרחיק חיובן העגלות ומאותן חיפופי ולפינים קרי צידי רה"ר: פלוגתא דרבי אליעזר ורבנן צעירוצין צפרק כל גגות: **דהא לא שכיחי רבים**. והוי ליה כסימטא דמיקון צה משיכה: **רב אשי אמר**. מגרר ויואל דקאמר פטור לעולם צרשות הרבים. ודקשא לך איסור גניבה ליכא: **כגון שצירף ידו**. השניה לפחות משלשה סמוך לקרקע וצידו אחת גיררה ונפלה לתוך חצרתה וידו קניא ליה: **כדרכא דאמר רבא ידו של אדם חשובה**. לענין הנחת שבת כמקום ארבעה על ארבעה וכי היכי דלענין שבת חשוב מקום לענין מיקנא גמי חשוב מקום למיקני כאליו הגביהה למעלה משלשה ומיחו צרשות היחיד לא אגזבה דמיקני ליה מקמי דלימי חיוב שבת עליה וציאתא לרה"ר וקנייתה באין כאחד ולהכי משני כשצירף דלא מיהוי הגזבה צרשות היחיד כדקתני מגרר ויואל:

רב אחא מטני הכי. כדאמרנן דמשיכה צרשות הרבים לא קני ומוקים לה כשצירף ידו וקיבלה לתוכה: **היה מושביו**. בגונב צהמה צרשות צעלים קאי צפרק מרובה: **ומה**. השור: **צרשות הצעלים** **פטור**. הגנב מנשלס כלום דלא קני להתחייב צאונסין: **הגביהו אפי'** צרשות הצעלים: **הא הולאו**. כל היכא דאפקיה ואפי' לרה"ר: **אלו הן הלויןין**. אס המרו צבן: ^(א)**וקיימא לן דאין לוקח ומשנה**. דנפקא לן לקמן (לג:) מנדי רשעתאוי' משום רשעה אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום שתי רשעיות: **מתני'**

אגד דאשמועינן דאגד יד לא שמיא אגד ואחא מיייתי כדרכא דאמר בהמנינע (שבת דף צג.) דאגד יד לא שמיא אגד ומייירי כשהוא נשאר בפנים והואיל ידו אחת ובאחרת מגרר לתוכה ודוקא צירף למטה מג' דלמעלה משלשה שמיא אגד דצתר גופו גריירא ונלפי' קמא קשה דלשנויא קמא לית ליה דרכא וכולהו ומתנייתא דשבת וכן ר' יוחנן (שבת ה.) אהו כרצא: **וברישות הרבים גמי קנה**. והא דאמר בהמוכר את הספינה (צ"ב פד:) דלצי' ורצא דאמרירי דמשיכה לא קניא צרה"ר אומר ר"י דלא פליגי אדרכינא דהכא דהא דקאמר דקני היינו לענין להתחייב צאונסין אבל אינו קונה שיהא שלו לגמרי וריצב"א נראה לו דפליג דהא במרובה (צ"ק דף עט. וס) גבי נחמה לצבורות צנו דקתני סיפא איכא גמי למידק כמו שמדקדק כאן והתם לענין משיכה דקנין איירי לנשון ראשון שפי' שם צקונט' ואפילו לנשון שני הא מוכח התם בגמ' (דף סה.) שאין לגנב להתחייב אלא במשיכה הראויה לקנין: **ורמיניה אלו** הן הלוין**ין הבא על אחותו**. ארישא דמתניתין הוה מצי למיפרך דקתני הבא על הממזרת יש לה קנס והתם קתני דלקי עלה אלא נטר הכא עד הבא על אחותו למיפרך מרישא דמתניתין דהתם דחייבי לאוין שנויין שם צתר חייבי כריתות והיה כריך להציא כל המשנה עד הבא על הממזרת:

וקיימא

מסורת הש"ס

(א) [שבת ה:] עירוצין גמ'. (ב) שבת ו. עירוצין גמ'. (ג) שבת ה. (ד) צ"ק עט'. (ה) מכות יג. (ו) [שיין עצמי] [בבא]. (ז) [דברים כה]. (ח) [ציתר צילור כתבו חומ' שבת ה:] ד"ה בשלמא]. (ט) מ"י כ"י. (י) [ור' אליהו פי' כגון שהאסקופה כרמלית ולהכי לריך כשצירף ידו למטה מג' מנב האסקופה דאי כחון ג' כרמלית הוי כרמלית כמו אסקופה עממה ולא מחייב. מ"י, צ) [ורש"י דפי' דלריך הגביה הא דלמרי' בהמנינח (דף כט:) כשהפכה כפחות מג' וקאמר דקני הא פי' התם צקונט' משום דהוי הפקר והולא למ"ד דלפי' הכטע דהפקר קני ושותופי מנאות דלמרי שצריך צגיניה טפח התם גמי צעירוב הקילו. מ"י.].

גלוין הש"ס

תוס' ד"ח רב אשי וכו' דקניא ליה ידו. עיי' צב"ק טט ע"ב מורה"א אלא אמר רב אשי:

מוסף רש"י

הגביהו. אפילו צרשות בעלים, שהיה הגזבה קונה כל מקום (ב"ק עט.). **אלו הן הלויןין**. מלא לאו זורקא דתנא ושייר לוקין טעמא, אלא תנא מייבי כריתות לאשמועינן דש מלקות. במייבי כריתות (מכות יג.).

תוספות רי"ד (המשך)

ד' ע"ד והיה היא חשובה כד' על ד': רב אחא מחני הכי פי' כדאמרי' דמשיכ' ברה"ר לא קניא ומוקי לה כשצירף ידו וקבלה לתוכה. רבינא מתני לעולם דאפקיה לרה"ר וברה"ר גמי קני. פי' דמשיכה ברה"ר קונה. ואע"ג דקיי"ל דכל היכא דפליגי רב אחא ורבינא הלכתא כרבינא. הכא הלכתא כר"א משום דקיימו כותיה אביי ורבא בפרק המוכר את הספינה ואמרי שאין משיכה קונה ברה"ר. ותלמודא גמי ב' רשעיות. פי' המורה והא דאוקי מתני' דמכות בבגורת ולא אוקי מתני' דהכא בשלא איתורו בו ש"מ אפילו איתורו ביה גמי ממונא משלם וכו':

^[א] מחמת איסור גניבה ליכא על צרה"ר שייך להלן.
^[ב] גירסת רצינו אי' כדרכא וכה' מתוס' דצ"ה רבי אשי בשם הריב"ם.